

Miroslav Pelikan

SLIKAR I PIJANIST

SLIKAR I PIJANIST

O njemu se u umjetničkim krugovima ponekad i pričalo. Jedni su se otvoreno divili njegovom profinjenom ponašanju, uvijek je bio pomalo na distanci dok su drugi smatrali da je sve to amaterska gluma. Zamjerali su mu i suviše otmjeno oblačenje pa i oholost, dok je drugima to imponiralo.

Naravno, riječ je bila o Antunu Šimeku, akademskom slikaru, odavno je prešao osamdesetu, autoru nevelikog ali snažnog opusa, posebice se isticao ciklus mrtvih priroda na kojem je desetljećima radio i ponekad ga izlagao, nikada u cijelosti.

Bilo je opće poznato kako je glazba također njegova velika ljubav, bio je izvrsni pijanist, mada se nije znalo što mu je važnije, likovna umjetnost ili glazba.

Istini za volju, mora se reći, kako je cijeli život proživio, najveći dio sa suprugom Danicom, koja ga je nažalost nedavno napustila poslije kratke i teške bolesti i živio lagodno od svoga slikarstva, naime, osobito je onaj pravi, nepatvoreni građanski sloj

volio njegove slike, naravno, ponajviše mrtve prirode i rado ih kupovao te ih ponosno pokazivao u svojim domovima.

Dakle, Antun Šimek, slikar i pijanist, samo je rijetko, na otvorenjima svojih izložbi ponešto odsvirao na klaviru a publika bi pomišljala kako je uistinu šteta što se ozbiljnije nije bavio glazbom.

Zapravo o njemu se malo znalo. Vrlo rijetko bi davao intervjue, govorilo se, kako više cijeni nekoliko pametnih riječi kritičara, pa makar mu se one i nisu posebno dopadale.

Ne zaboravimo kako su cijene njegovih slika uvijek držale pristojnu cijenu, naime, on je slikao koliko je bilo potrebno, da bi lagodno živio i ne bi bio zaboravljen, uz stalnu prisutnost svježine i posebnosti, pa i sada unatoč visokim godinama.

Za svaki slučaj, moj je urednik dogovorio razgovor, sve službeno i krajnje ozbiljno.

Prije razgovora urednik mi je samo napomenuo.

-Šimek je samo tražio, uvjetovao, neka mu pošaljem pravog profesionalca,

U točno dogovoreno vrijeme Šimek me je primio u velikom salonu, zidovi su bili prekriveni njegovim slikama, zanimljivo, niti jedne mrtve prirode, pomno

odabrani stilski namještaj, blizu prozora, veliki, crni koncertni klavir.

Čim sam ušao u salon, nisam se mogao oteti dojmu kako cijeli prostor izgleda kao kulisa na pozornici gdje se mora odigrati teška, nepodnošljiva drama.

Nakon pozdrava, hladnog i odbojnog, kratko mi je rekao.

-Predvidio sam za ovaj susret trideset minuta. Vjerujem kako ćete kvalitetno iskoristiti dobiveno vrijeme.

-Da, svakako gospodine Šimek.

-Krenimo, vrijeme je dragocjeno, za mene posebno. Shvatio sam da bi svaki klasični razgovor o umjetnosti vodio ravno u propast.

Uostalom o njegovom se opusu sve znalo, nije bilo tajni niti novih tumačenja, Šimek je bio otvorena knjiga s dobrim cijenama.

Iznenada Šimek progovori.

-Ako nemate ništa protiv, ne bih govorio o slikarstvu, niti o glazbi. Govorio bih o nečemu što sam učinio ovo jutro. Možete snimati.

-Što ste učinili?

-Nakon godina opiranja popustio sam pred ponudom jednog gospodina, poznatog kolekcionara. Naime, da skratim, sve ove slike što vidite, pa i mape, prodao sam zajedno s namještajem i klavirom. Zapravo, sve što se u ovom stanu nalazi prodao sam kolekcionaru koji se obavezao da će u najskorije vrijeme ovdje, u ovom prostoru, u mojem stanu, otvoriti spomen muzej posvećen mome opusu, mome životu.

-A vi, kamo ćete vi?

-Već od sutra, stanujem na novoj adresi, u Domu za stare i nemoćne u Brestovcu.

-Što ćete s novcem, ako smijem pitati?

-Tek mali dio namijenio sam vlastitim troškovima za život u Domu a preostalo za osnivanje Zaklade Antuna Šimeka za mlade umjetnike.

-Čekajte, a kakvu korist od svega ima tajanstveni kolekcionar?

-To nije tajna. On ima dovoljno sredstava da ispunjava sebi želje. On je kao i mnogi, zaljubljen u moje slike, u cijeli moj opus. Dobro je, što je brži od državnih institucija, oni bi sve pokvarili. Znaite, tamo ima puno ljudi koji me mrze, koji ne mogu podnijeti moj iznimni opus, koji ne mogu shvatiti da sam

toliko omiljen. On, kolekcionar će najviše profitirati jer moj opus zauzima centralno, temeljno mjesto u našoj suvremenoj likovnoj umjetnosti.

-Da svakako.

Ostatak od trideset minuta potrošili smo na obilazak stana i razgledavanje slika. Nije bilo teško uočiti Šimekov ponos dok je govorio o svojim radovima. Uredniku se nije svidio kratki razgovor.

-Previše je upitnika.

Nepunu godinu iza susreta sa Šimekom, grad je organizirao dobrotvornu akciju za pomoć starom slikaru koji s malom mirovinom, ali nedovoljnom za troškove, živi u Domu u Brestovcu u vrlo teškim uvjetima.

Naime, pola godine prije, na temelju Šimekove tužbe, osumnjičen je tajanstveni kolekcionar koji je otkupio ali ne i platio, slike, klavir i namještaj.

Šimek je umjesto apartmana završio na pomoćnom ležaju u višekrevetnoj sobi u Domu.

Tajanstveni kolekcionar I.Z., okružen vrsnim odvjetnicima, vješto se branio iz rasprave u raspravu, da bi na kraju uporno dokazivao kako je bila riječ isključivo o Šimekovoj donaciji a on se

samo trebao pobrinuti da se umjetnikov stan pretvori u muzej.

Istina, nitko nije posjedovao bilo kakav papir o kupoprodaji ili donaciji, ali slike su jednostavno nestale, kao i namještaj i klavir.

Zapravo, cijeli Šimekov stan u cijelosti je ispražnjen a I.Z. je poricao da on ima bilo kakve veze s nestalim slikama i ostalim stvarima.

Suđenje se otegnulo. Grad je utoliko pomogao Šimeku da je ležaj u više krevetnoj sobi zamijenio ležajem u skromnoj dvokrevetnoj sobi, uz pokrivanje svih troškova.

Naravno, Šimek je vrlo teško podnosio sve ove turobne događaje i kako kažu od muke i jada se razbolio i ubrzo umro.

Suđenje se nastavljalo. Iznenada se na crnom tržištu pojavio veliki koncertni klavir koji su pojedini odmah prepoznali kao Šimekov instrument.

Državni organi su bili dovoljno brzi da preuzmu klavir od ponuditelja bez mnogo razgovora.

Gradonačelnik je odmah odobrio potrebna sredstva i prazni Šimekov stan je uređen, postavljeno je nekoliko panoa s fotografijama, otkupljeno je u međuvremenu par jeftinijih slika (niti jedna mrtva

priroda) a u salonu, u središtu izložen je veliki crni koncertni klavir,

-Dobro je, važno je da smo krenuli. Komentirao je kratko, otvaranje Muzeja Antuna Šimeka, gradonačelnik,

Suđenje se i dalje nastavljalo. Moglo se ponekad čuti kako se poneka od traženih Šimekovih slika za trenutak negdje i pojavila, ali nije bilo posebnog interesa.

Miroslav Pelikan